

Föreläsning 1 i ADK

Första timmen: kursöversikt

**Andra timmen: algoritmanalys,
beräkningsmodeller mm**

Viggo Kann och Stefan Nilsson

KTH

Algoritmer – *hur löser man problem effektivt?*

beräkningsmodeller, konstruktionsmetoder,
analys av komplexitet och korrekthet,
exempel på olika slags algoritmer

Datastrukturer – *hur lagrar man data effektivt?*

Teoretiskt sett effektiva datastrukturer
Praktiskt sett effektiva datastrukturer

Komplexitet – *hur svårt är det att lösa problem?*

Lätta, svåra och oavgörbara problem

Reduktioner – omformulering av problem

Komplexitetsklasser: P, NP, PSPACE, RP, APX, NPO

Vad som krävs av dig

- Kursregistrera dig och acceptera Canvaskursrummet
- Följ undervisningen (rekommenderas starkt)
- Plugga under hela kursen
- Gör datorlabb 1–5 med teoriuppgifter och avslutande reflektion (i par)
- Lös mästarprov 1 och 2, skriftligt och muntligt
- Gör teoritentan
- För högre betyg: extralabb (och muntlig tenta för plussning av mästarproven)

- Studera på det sätt som är effektivast för dig!
- Koncentrerade entimmesföreläsningar med läsanvisningar.
Kom förberedd och var vaken för bästa resultat!
- Omvänd undervisning används i vissa svårare avsnitt i kursen.
- Övningsuppgifter med lösningar. Ett urval av övningsuppgifterna löses på övningarna. Resten lämnas för egen övning.
- Momenten i kursen tränar verkliga arbetssituationer.
- Aktiverande färgfrågor på föreläsningarna.
- Du förbereds väl för mästarprouven med övningsmästarprouv, bedömningskriterier och autentiska exempel på tidigare studentinlämningar med kommentarer.
- Undervisning byggd på pedagogisk forskning – en hel doktorsavhandling om ADK las fram 2014!
- Målrelaterade betygskriterier; välj själv betyg!

Förändringar i kursen (i urval)

- Instruktionerna till labb 1 har uppdaterats för att underlätta arbetet med labben, särskilt i fråga om teckenkodning.
- Längre tid ges för arbetet med mästarprov 1.
- FFT-föreläsningen har ersatts av en föreläsning om beständiga datastrukturer.
- Tydligare information om att kursens teoridel examineras både av dom teoripoängsgivande uppgifterna under kursens gång och av den avslutande teoritentan.
- Vi tipsar om att det troligen sparar tid att delta i undervisningen.
- Kommenterade studentlösningar till mästarproven 2020 och 2021 har tagits fram.
- En pedagogisk text om pseudopolynomi har tagits fram så att ingen i mästarprov 2 råkar utforma pseudopolynomiska algoritmer i tron att dessa är polynomiska.
- En reflektionsuppgift har lagts in sist i labbkursen.

Ta vara på återkopplingen

- ... vid färgfrågorna på föreläsningarna
- ... på dina frågor vid föreläsningar/övningar
- ... vid kamratredovisningen av labbteoriuppgifterna
- ... från Kattis
- ... vid labbredovisningarna
- ... vid övningsmästarprovet
- ... vid mästarprovsredovisningarna
- ... vid teoritentagenomgången

Tips från förra årets studenter (från kursenkäten)

- Se till att göra labbteoriuppgifter och övningsmästarprov. De ger både många bra tips och förberedelser till labbar och mästarprov, samt värdefulla extrapoäng till tentan.
- Lär dig teorin! Väldigt viktigt för mästarproven. Börja med mästarprovet så fort som möjligt så du inte sitter där kvällen innan, det tar tid, men det går om man har koll på teorin!
- Se till att börja med labbarna i tid, många är svårare än de kanske verkar (men andra är inte det).

Relevanta förkunskaper i datalogi

- *Algoritmanalys*
asymptotisk komplexitet angiven med $\mathcal{O}(\dots)$
- *Algoritmbeskrivning*
pseudokod, motivering
- *Algoritmer*
sortering (insättnings-, urvals-, quicksort)
sökning (binär-, träd-, hashning)
- *Datastrukturer*
listor, köer, stackar, mängder, binärträd,
prioritetsköer (heapar), hashtabeller

Föreläsning 1, del 2

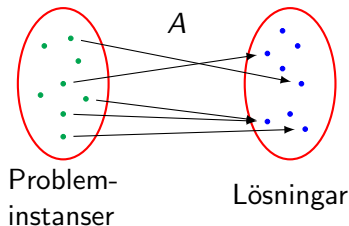
Repetition av algoritmanalys, beräkningsmodeller, bitkostnad, enhetskostnad

Stefan Nilsson

KTH

Algoritm

- Definition:
 - En **algoritm** är en ändlig beskrivning av hur man steg för steg löser ett problem
- En algoritm tar oftast **indata** som beskriver en **probleminstans** och producerar **utdata** som beskriver probleminstansen **lösning**
- En algoritm kan ses som en funktion
 - $A : \text{Probleminstanser} \rightarrow \text{Lösningar}$

Tidskomplexitet

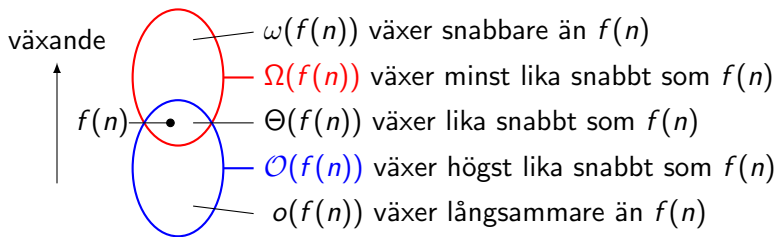
- Hur lång tid tar algoritmen i värsta fallet?
 - Som funktion av vad?
 - Vad är ett tidssteg?

Minneskomplexitet

- Hur stort minne behöver algoritmen i värsta fallet?
 - Som funktion av vad?
 - Mätt i vad?
 - Tänk på att funktions- och proceduranrop också tar minne

Hur komplexitet kan anges

- Hur ändras komplexiteten för växande storleken n på indata?
- Asymptotisk komplexitet
 - Vad händer när n växer mot oändligheten?
- Mycket enklare om vi bortser från konstanta faktorer

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{g(n)}{f(n)} = \begin{cases} 0 & \text{om } g(n) \in o(f(n)) \\ c > 0 & \text{om } g(n) \in \Theta(f(n)) \\ \infty & \text{om } g(n) \in \omega(f(n)) \end{cases} \begin{cases} \mathcal{O}(f(n)) \\ \Omega(f(n)) \end{cases}$$

Exempel: Binärsökning

```
function BINSEARCH( $v[a..b]$ ,  $x$ )  
  if  $a < b$  then  
     $m \leftarrow \lfloor \frac{a+b}{2} \rfloor$   
    if  $v[m].key < x$  then  
      return BINSEARCH( $v[m+1..b]$ ,  $x$ )  
    else  
      return BINSEARCH( $v[a..m]$ ,  $x$ )  
  if  $v[a].key = x$  then  
    return  $a$   
  else  
    return 'Not Found'
```

Exempel: Binärsökning

Analys:

- Låt $T(n)$ = Tiden att i värsta fall söka bland n tal med binsearch
- $$T(n) = \begin{cases} \Theta(1) & \text{om } n = 1 \\ T(\lceil \frac{n}{2} \rceil) + \Theta(1) & \text{om } n > 1 \end{cases}$$
- Om $n = 2^m$ får vi $T(n) = \begin{cases} \Theta(1) & \text{om } n = 1 \\ T(\frac{n}{2}) + \Theta(1) & \text{om } n > 1 \end{cases}$
- Mästarsatsen (Master Theorem) säger då:
 - $n^{\log_2 1} = n^0 \in \Theta(1)$
 - Då är $T(n) = \underline{\Theta(\log n)}$

Lösning till vanliga rekursionsekvationer

Sats ("Master Theorem"):

Om $a \geq 1$, $b > 1$ samt $d > 0$ så har rekursionsekvationen

$$\begin{cases} T(n) = aT(\frac{n}{b}) + f(n) \\ T(1) = d \end{cases}$$

den asymptotiska lösningen:

- $T(n) = \Theta(n^{\log_b a})$ om $f(n) = \mathcal{O}(n^{\log_b a - \varepsilon})$ för något $\varepsilon > 0$
- $T(n) = \Theta(n^{\log_b a} \log n)$ om $f(n) = \mathcal{O}(n^{\log_b a})$
- $T(n) = \Theta(f(n))$ om $f(n) = \mathcal{O}(n^{\log_b a + \varepsilon})$ för något $\varepsilon > 0$
och $a \cdot f(\frac{n}{b}) \leq c \cdot f(n)$ för någon konstant $c < 1$
för alla tillräckligt stora n

Analys av problem

Ringa in ett problems komplexitet!

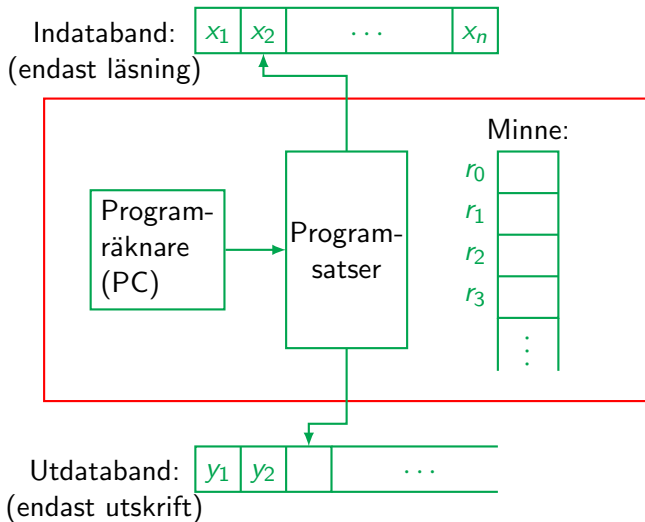
Övre gräns:

- Ge en algoritm som löser problemet
- Algoritmens komplexitet är en **övre gräns** för problemets komplexitet

Undre gräns:

- Ofta svårt att ange
- Egenskaper hos problemet måste användas
- Exempel:
 - Måste titta på all indata $\Rightarrow \Omega(n)$
 - Måste producera hela utdata
 - Beslutsträd - ett visst antal olika fall måste särskiljas

Beräkningsmodell 1: RAM (Random Access Machine)

Beräkningsmodell 1: RAM (Random Access Machine)

- Programmet består av vanliga satser som utförs sekvensiellt (inte parallellt)
- Varje sats kan bara läsa och påverka ett konstant antal minnesplatser
- Bara en symbol kan läsas/skrivas i taget
- Varje sats tar konstant tid

På grund av $\mathcal{O}()$ -notationens robusthet kan vi strunta i vilka värden konstanterna har

Enhetskostnad:

- Varje operation tar en tidsenhet
- Varje variabel tar en minnesenhet
- Beräkningsmodell: RAM

Bitkostnad:

- Varje bitoperation tar en tidsenhet
- Varje bit tar upp en minnesenhet
- Beräkningsmodeller
 - RAM med begränsad ordlängd
 - Turingmaskin
- Används när algoritmen räknar med tal av godtycklig storlek

Exempel: Addition av två n -bitsheltal

- Tid $\mathcal{O}(1)$ med enhetskostnad
- Tid $\mathcal{O}(n)$ med bitkostnad